

ÚVOD

Pro mnoho křesťanů je Duch svatý tajemstvím. Je to „skrytá“ osoba Trojice. Známe Otce a známe i Syna, co ale Duch svatý? Jen málokdo z věřících chápe, kdo Duch je, proč přišel a co dnes ve světě dělá. A ještě méně jich rozumí tomu, jak důležitou úlohu sehrává v křesťanském životě.

Přitom nejspíš nepřeháním, když prohlásím, že bez důkladné znalosti působení Ducha svatého je v podstatě nemožné najít jako křesťan pokoj, radost a vítězství. Mnozí věřící ani zdaleka nevyužívají svůj potenciál, protože Ducha svatého nikdy neobjevili. Nevědí nic o jeho moci a přebývání v nitru, o jeho pomazání, přímluvě, darech ani ovoci, které v nich Duch chce způsobit.

Jenže žít bez Ducha je jako zkoušet řídit auto s prázdnou nádrží. Nemusíme rozumět všem tajemstvím spalovacího motoru, ale pokud nechápeme, jak důležitý je benzín, auto se z parkoviště vůbec neodlepí.

Bůh po nás nechce, abychom dokázali vysvětlit jemné odstíny pneumatologie (nauky o Duchu svatém) a teprve pak se těšili z jeho požehnání. Základní znalost je ale pro uvolnění síly Ducha v našem životě nezbytná.

Takové základní poznání má poskytnout předkládaná kniha. Není to vyčerpávající věroučná studie a některých oblastí, které s Duchem souvisejí, se vůbec nedotkne. Bezpochyby ale zjistíte mnohé, co jste o Duchu

svatém zatím nevěděli. Zejména jde o materiál související s jeho působením ve Starém zákoně.

Psát o jménech Ducha svatého je úchvatný úkol, protože skutečných jmen pro něj vlastně neexistuje zase tolik. Místo nich bibliční pisatelé využívají kombinaci popisných titulů („Duch Boha živého“, „slíbený Duch svatý“, „Duch Panovníka Hospodina“) a také širokou škálu symbolů, které se k němu vztahují („Pečeť“, „Závdavek“, „Rosa“, „Olej“). Všech takových jmen je 87 a dohromady nám o Duchu svatém skýtají ohromující množství informací. První se objevuje už v Genesis 1,2 a poslední ve Zjevení 19,10. Dílo Ducha tak objímá celou Bibli – od prvních okamžiků stvoření až do chvíle korunování světových dějin.

V každé kapitole věnované vždy jednomu jménu nejdřív stručně nastiňuji kontext, ve kterém se vyskytuje. Tam, kde se to hodí, zmiňuji také související biblické úryvky pro ty, kteří by se do tématu chtěli ponořit hlouběji. Každou kapitolu pak uzavírá několik vět o významu daného jména pro duchovní život a krátká modlitba.

Tuto studii by sice šlo uspořádat různým způsobem, jako nejlepší se ale zdá být základní biblické pořadí. Začneme tedy první knihou Mojžíšovou – Genesis, projdeme dějepisné a poté mudroslovné knihy, dále velké a malé proroky, evangelia, Skutky apoštolské, listy a skončíme u knihy Zjevení. Když se totiž zabýváme jmény Ducha svatého v kanonickém pořadí, získáváme představu o tom, jak Duch svatý působil v různých obdobích biblických dějin.

Zvláštní pozornost jsem se snažil věnovat působení Ducha svatého ve Starém zákoně, protože tato oblast

bývá často zanedbávána. Možná vás tak jako mě ohromí, kolik toho Starý zákon o působení Ducha svatého říká.

V seznamu uvedeném na závěr knihy pak najdete všechna jména v abecedním pořadí a u každého z nich také primární odkaz na Písmo svaté. Při pročítání této knihy vás možná zaujme konkrétní jméno nebo skupina jmen. V takovém případě vás vybízím, abyste jim věnovali čas při samostatném studiu Bible.

V modlitbě prosím, aby vám tato kniha pomohla docenit Ducha svatého, a tak jste na jeho síle nově postavili svůj život.

DUCH NAD VODAMI

Země byla pustá a prázdná a nad propastnou tůňí byla tma. Ale nad vodami vznášel se duch Boží. (Gn 1,2)

„Na počátku stvořil Bůh...“ Těmito čtyřmi impozantními slovy Bible prohlašuje, že Bůh sám stojí před stvořením světa. Jak tento svět tvoří? Co udělá jako první? Podle Gn 1,2 se Duch svatý „vznášel“ nad vodami. Toto sloveso vyvolává představu ptáka, který láskyplně ochraňuje svá bezbranná mláďata v hnízdě.

Mnohé sice zůstává zahaleno tajemstvím, můžeme si ale být jisti jedním: Boží Duch byl už zde na počátku, přijal beztvarou masu, pohyboval se temnotou, vyplňoval prázdnotu a připravoval cestu, aby Bůh mohl pronést tvůrčí slovo a vnést do světa světlo.

Zkusme si to představit. Mocný Boží Duch se vznáší nad veškerým stvořením. Nic stvořeného bez něj nezáčne existovat. Je na samém počátku, pohybuje se v chaosu a temnotě, ochraňuje stvoření předtím, než se zrodilo.

Možná nás povzbudí vědomí, že Boží Duch svatý se nad temnotami vznáší i dnes. Třebaže ho nevidíme ani necítíme a nemůžeme se ho dotknout, je pořád tady. Stále se pohybuje prázdnotou našeho života a připravuje Bohu cestu, aby nás mohl vyvést z temnoty znovu do světla.

Pane, tvůj Duch se kdysi vznášel nad temnotou a chaosem stvoření. Pomoz mi uvěřit, že jsi stále

přítomen i v temnotě mého života, že mě vždy sleduješ a chráníš. Děkuji ti, že v mém životě znovu zazáří světlo tvé přítomnosti. Amen.

DECH ŽIVOTA

I vytvořil Hospodin Bůh člověka, prach ze země, a vdechl mu v chřípí dech života. Tak se stal člověk živým tvorem. (Gn 2,7)

Hebrejské slovo *rúach* se dá přeložit jako „dech“ nebo „duch“. Výraz „dech života“ tak označuje víc než jenom vzduch, který Adam začal dýchat. Je to oživující síla, která pochází pouze od Božího Ducha. Tělo samo o sobě není víc než „prach ze země“ – směs propojených chemických prvků, jako je voda a bílkoviny. Život ale pochází jedině z vdechnutí Božího Ducha.

Za všechno, co jsme a co máme, vděčíme jedině Bohu, který nás přivedl k životu svým Duchem. Tvoříme tak ostrý protiklad k těm, kdo se vychloubají světskými úspěchy – penězi, slávou a mocí. Nic z toho ale netrvá věčně. Všechno se nakonec zase obrátí v prach.

Život pochází jedině od Boha – to platí v rovině tělesné i duchovní. A tak jako Božímu Duchu vděčíme za svůj tělesný život, jsme jeho dlužníky i za život duchovní. Bez „vdechnutí“ Božího Ducha při díle obnovení bychom se totiž nemohli znovu narodit.

Děkuji ti, Otče, že jsi mi dal dech života. Děkuji ti za laskavé dílo tvého Ducha, který do mě vdechuje nový život skrze Ježíše Krista. Amen.

MŮJ DUCH

Hospodin však řekl: „Můj duch se nebude člověkem věčně zaneprazdňovat. Vždyť je jen tělo. Ať je jeho dnů sto dvacet let.“ (Gn 6,3)

Když přeskochíme několik pokolení, dostaneme se ke dnům před potopou světa. Místo aby se lidstvo zlepšovalo, klesá stále hlouběji. Z krásy rajské zahrady v Ede-
nu padá člověk do stoky nepokrytého hříchu. Mocní „synové božští“ (snad lidští vládcí, které ovládli zlí duchové) viděli „lidské dcery“ (ženy ochotné podvolit se nemravnosti). Výsledkem tohoto Bohem odmítaného spojení jsou *nefilím* – mocní hrdinové, kteří jsou sami „padlí“ (to je doslovný význam tohoto hebrejského slova). Ačkoli jsou mocní a silní a sami můžou „napadat“ druhé, stávají se hříšníky odsouzenými k smrti stejně jako všichni ostatní lidé.

Svět dozrál k soudu, protože Bůh viděl zlo pokrývající zemi jako špinavá příkrývka. Každá myšlenka lidského srdce je prohnílá a zkažená. Ani v tak zoufalé situaci ovšem nechybí Boží Duch. Usiluje o lidstvo a „zaneprazdňuje“ se jím. Protože je to Duch pravdy, neustále se snaží zapůsobit a pohnout lidi k pravdě a spravedlnosti.

Varování je ale zřejmé. Boží Duch se nebude člověkem zabývat navzdýcky. Ti, kdo odmítají jeho hlas, nakonec stanou před Božím soudem. Za dnů Noema Bůh pozdržel konečný soud 120 let, nakonec ale z nebe začíná padat déšť soudu a celou zemi pokrývá velká potopa. Zachránil se jen Noe a jeho rodina.

Nikdo nemůže vědět, kdy nakonec přijde poslední soud. Dřív nebo později ale všichni, kteří odmítají Boží milosrdenství, budou čelit jeho hněvu.

Duchu Boží, dej mi ucho schopné naslouchat a slyšet tvůj hlas, když ke mně promlouvá. Ať tě nikdy nepovažuji za samozřejmost, ale ochotně reaguji na to, kam mě v životě vedeš. Amen.

SLUŽEBNÍK

*Pravil tedy: „Jsem služebník Abrahamův.“
(Gn 24,34)*

Při letmém přečtení 24. kapitoly Genesis zjišťujeme, že o Duchu svatém se v ní nikde nemluví. Místo toho tu nacházíme půvabný příběh o Abrahamovi, který už jako stařec poslal služebníka na osm set kilometrů dlouhou cestu, aby našel nevěstu pro jeho syna Izáka. Kde v tomto příběhu je Duch svatý? Mnoho těch, kdo se Biblií zabývají, vidí krásný obraz Ducha svatého a jeho působení v díle spásy právě v tomto služebníkově. V obecném smyslu víme, že když Abraham obětuje svého syna Izáka na hoře Mórija (Gn 22), je to obraz Otce, který obětuje svého Syna na kříži. Podobnou symboliku nacházíme i v Gn 24. Tak jako Abraham hledá nevěstu pro Izáka, hledá i nebeský Otec nevěstu pro svého Syna, Pána Ježíše Krista (2K 11,2; Ef 5,25–27). Služebník navíc dostává konkrétní poslání – aby našel nevěstu. Překonává velikou vzdálenost, v hlavě má ovšem jediný cíl: najít nevěstu pro syna svého pána. Podobně se Duch svatý pohybuje po zemi, kde láká a získává lidi pro Ježíše Krista. Služebník neříká nic o sobě, ale využívá každé příležitosti, aby mluvil dobře o Izákovi. Také Duch svatý nemluví o sobě, ale oslavuje Krista (J 16,13). Když služebník najde Rebeku, předává jí dary tak, jako Duch svatý dává dary těm, kdo tvoří tělo Kristovo (1K 12,11). A konečně služebník osobně doprovází Rebeku, aby se setkala s Izákem. Duch svatý

nás zase vtahuje do osobního vztahu s Ježíšem Kristem.

Možná už sama délka 24. kapitoly Genesis (67 veršů) naznačuje něco z toho, jak Boží srdce pohlíží na hříšníky. Najít Izákovi nevěstu nebylo pro služebníka snadné. Obnášelo to dlouhou a nebezpečnou cestu do neznámých míst. Služebník se ale nenechal odradit. Ani Duch svatý se nenechá odradit od svého svatého povolání nalézt nevěstu pro Božího Syna.

Děkuji ti, Otče, že jsi seslal svého Ducha do světa, aby mě přitáhl ke Spasiteli. Amen.